

Pätnáste leto s rozprávkou s pesničkami na hrade Lubovňa

Múdry Mat'ko a blázni

alebo

U nás v Hlupákove

V lete k hradu Lubovňa už neodmysliteľne patrí rozprávka s pesničkami. Pätnásta bude o múdrom Mat'kovi, ktorý sa vyberie do sveta hľadať bláznov. Jej autorom a zároveň režisérom je celých pätnásť rokov vysokoškolský pedagóg a spisovateľ Peter Karpinský, autor obľúbených a oceňovaných kníh pre deti Ako sme s Ťukťukom ťukťukovali, Rozprávky z Múzea záhad a tajomstiev, Sedem dní v pivnici, Kde asi rozprávka býva, Adela, ani to neskúšaj, Teta Agáta a jej mačacia sedmička či Med z ľadových kvetov.

Vzniklo aj 5 nových piesní. Texty napísali Eva Kollárová a Adam Kollár, hudbu skomponovali Maroš Matoľák a Daniel Lazorčák. Autorkou tanečných choreografií je Jana Biganičová. Pod nápaditú scénografiu sa podpísali Natália Timaniková a Martin Jakubčo.

V rozprávke sa predstaví 33 hercov, väčšina z nich sú bývalí a súčasní žiaci ZUŠ Jána Melkoviča v Starej Lubovni, ale aj študenti PU v Prešove a ich priatelia z Košíc či Spišskej Novej Vsi...

Predstavenie sa bude hrať štyrikrát za deň (o 10.30, 12.30, 14.30 a 16.30 h) od pondelka 19. júla do nedele 25. júla 2021 na nádvoriach hradu (s rozprávkou budú návštevníci putovať po celom hrade), v prípade nepriaznivého počasia v renesančnom paláci. Cena vstupného na hrad počas konania divadla zostáva nezmenená.

Organizátori apelujú na návštevníkov, aby dôsledne dodržiavali protiepidemiologické opatrenia, a nezabúdali ani na rúška.

A na čo sa malí i veľkí diváci môžu tešiť?

Mat'ko sa vyberá na pytačky k rodičom svojej vyvolenej. Zistí však, že jeho milovaná Marka i celá jej rodina sú tak trochu hlúpi. Hoci má dievčinku rád, rozhodne sa, že sa s ňou neožení, iba ak by vo svete našiel väčších bláznov, než sú oni.

Najprv navštívi dedinu Nižný Hlupákov, kde chcú dedinčania zaživa pochovať devu, lebo strčila ruku do krčahu. Samozrejme, že ju Mat'ko zachráni a zároveň pomôže obyvateľom zbaviť sa myší.

V meste Vyšný Hlupákov mešťania stavajú novú radnicu, ale nevedia, ako do nej dostať svetlo, keďže zabudli urobiť okná. Mat'ko im poradí aj s tým, ako to mäsiar myslel, keď v testamente odkázal býka na vežové hodiny.

Blázni čakajú na Mat'ka aj v hlavnom meste. Tamojší kráľ s kráľovnou majú totiž plno bláznivých nápadov.

Ako sa zdá, blázni žijú všade. Mat'ko sa teda vráti späť a oženie sa so svojou milou Markou. Je však veľmi prekvapený, keď zistí, že dievčina medzičasom zmúdrela, lebo začala chodiť do školy a prestala veriť všetkým hoaxom na internete.

A ako sa to všetko začalo?

Môže za to Dalibor Mikulík. Od začiatku svojho pôsobenia na poste kastelána hľadal možnosti, ako prehliadku hradu zatraktívniť, ozvláštniť. Chcel hradné múry počas letnej sezóny oživiť scénkami z histórie. Oslovil staroľubovniansku Základnú umeleckú školu Jána Melkoviča a spisovateľa Petra Karpinského. A tak v lete v roku 2006 začali písať svoju históriu hradné divadlá s pesničkami, ušité priamo na mieru hradu Ľubovňa. Návštevníci si vtedy mohli pozrieť predstavenie Móric Beňovský – kráľ kráľov. Divadlo sa hralo v exteriéri. Za pochodu sa muselo skrútiť, taktiež sa frekvencia predstavení počas dňa ustálila na súčasné štyri... Podklady piesní sa šírili z malých CD prehrávačov, ktoré zapožičali herci. Autorka textov piesní Eva Kollárová s vtedajšou riaditeľkou Ľubovnianskeho múzea Monikou Pavelčíkovou každý deň pripravili 100 obložených rožkov pre hladných hercov. Kastelán Dalibor Mikulík zabezpečoval všetko, čo práve chýbalo... od podkolenok pre Mórica Beňovského – Mateja Pčolku cez výmenu nefungujúceho CD prehrávača až po pitný režim...

A každý rok pribudlo nové predstavenie, okrem roku 2009, kedy sa rekonštruoval renesančný palác – Diablova skala (2007), Zamurovaná nevesta (2008), Princezná pre draka (2010), Tri zlaté vlasy deda Vševeda (2011), Medvedia koža (2012), Dažďová víla (2013), O Planetárovi (2014), Nebojsa (2015), Lietajúci Cyprián (2016), Soľ a láska nad zlato (2017), Dlhý, Široký, Bystrozraký (2018). O štyroch princeznách (2019), Kocúr je kráľ (2020).

Scenáre k všetkým predstaveniam napísal Peter Karpinský, ujal sa taktiež režisérskej taktovky. Hereckú základňu tvorili a doteraz tvoria najmä žiaci, ktorí navštevovali či navštevujú Základnú umeleckú školu Jána Melkoviča v Starej Ľubovni.

Texty piesní pre divadlo píše Eva Kollárová (spolu je ich viac ako 65). Osem textov napísal Adam Kollár. Hudbu pre prvých desať skomponoval Ján Sivul'ka, riaditeľ ZUŠ J. Melkoviča, naspievala ich Marcela Petriľaková. Od jedenástej rozprávky komponujú hudbu Maroš Matol'ák a Daniel Lazorčák. Herci si svoje piesne naspievajú sami v profesionálnom štúdiu (a veľmi si to pochvaľujú).

Dnes už má príprava a realizácia divadiel svoj pevný systém: napísanie scenára, textov piesní, nahrávanie piesní, nácvik, ozvučenie, stravovanie, zázemie, prevoz, premiéra... A ďalší bonus: v prípade nepriaznivého počasia sa môžu predstavenia hrať v zrekonštruovanom renesančnom paláci. Takže z hradu žiadny návštevník neodchádza sklamaný, ako tomu bolo do rekonštrukcie.

Divadlo, to sú najmä zapálení a obetaví ľudia. Potrebovali by sme veľa priestoru, aby sme ich všetkých aspoň vymenovali. Traja herci sú hradným predstaveniam verní celých 15 rokov (Peter Karpinský, Martin Jakubčo, Nina Kollárová). Niektorí odišli, mnohí zostali a prichádzajú vždy noví... Nie všetkým záujemcom dokážeme povedať áno. Z odchovancov a stále aktívnych účastníkov sa vyprofilovali zároveň taneční choreografi (Jana Biganičová, Zuzana Biganičová), scénografi (Martin Jakubčo, Natália Timaniková), autori textov piesní a hudby (Adam Kollár, Daniel Lazorčák). A nemožno zabudnúť na Dalibora Mikulíka, riaditeľa Ľubovnianskeho

múzea, ktorý celých 15 rokov drží nad rozprávkami ochrannú ruku. Všetkým ľuďom divadla (na pódiu i zo zázemia) patrí poďakovanie.

**Eva Kollárová, vedúca oddelenia školstva, kultúry, športu a mládeže MsÚ v Starej
Lubovni**